

Sylabus 2020/2021

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	HIGIENA I EPIDEMIOLOGIA	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy G	Nazwa grupy Prawne i organizacyjne aspekty medycyny
Wydział	Lekarski		
Kierunek studiów	lekarski		
Specjalności	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X*		
Forma studiów	stacjonarne X niestacjonarne X		
Rok studiów	II	Semestr studiów	zimowy X
Typ przedmiotu	obowiązkowy X		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy X		
Język wykładowy	polski X		

* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na X

Liczba godzin

Forma kształcenia

Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Cwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowo-niekluczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	F-learning (FL)
Semestr zimowy:														
Katedra i Zakład Higieny				30										
Semestr letni:														
				0										
Razem w roku: 30														
Katedra i Zakład Higieny				30										

Cele kształcenia: (max 6 pozycji)

- C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia i pracy oraz nauki, higiena rąk.
- C2. Znajomość podstaw epidemiologii, rodzaju badań, wyprowadzania wniosków z obserwacji epidemiologicznych i wykorzystywania informacji epidemiologicznej do oceny sytuacji zdrowotnej populacji.
- C3. Poznanie epidemiologii chorób niezakaźnych i zakaźnych, zasad prowadzenia dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego oraz planowania działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Wskaźniki demograficzne a ich znaczenie w medycynie i profilaktyce.
- C4. Uświadomienie zagrożeń zdrowotnych (dla pacjentów i personelu medycznego) związanych z działalnością placówek opieki zdrowotnej.
- C5. Poznanie zasad żywienia i higieny żywności; znajomość niedoborów żywieniowych i znaczenia diety dla zdrowia, a także chorób przenoszonych drogą pokarmową.
- C6. Znajomość zasad higieny środowiskowej (miejsce zamieszkania, pracy i nauki z uwzględnieniem czynników ryzyka oraz ergonomii), psychicznej (stres i jego zwalczanie, higiena snu, uzależnienia)

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu					
w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:					
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <small>** wpisz symbol</small>	
W 01	G.W1	Zna metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji	Odpowiedzi ustne, kartkówki, prezentacje i referaty przygotowane na podstawie fachowej literatury, kolokwium w formie pytań półotwartych typu uzupełnij, wymień, narysuj schemat itp., egzamin – test, zamknięty, wielokrotnego wyboru	CN	
W 02	G.W2	Zna sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo- -skutkowej			
W 03	G.W3	Zna epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego			
W 04	G.W4	Zna pojęcie zdrowia publicznego, jego cele, zadania oraz strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia			
U 01	G.U1	Umie opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji			
U 02	G.U2	Umie zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania			
U 03	G.U3	Potrafi interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności			
U 04	G.U4	Potrafi oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie			
U 05	G.U8	Potrafi działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych			Praktyczna- ocena wykonania prawidłowej procedury mycia/dezynfekcji rąk
<small>** WY - wykład, SE - seminarium, CA - ćwiczenia audytoryjne, CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne), CK - ćwiczenia kliniczne, CL - ćwiczenia laboratoryjne, CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr), CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych, LE - lektoraty, zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP, WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe), PZ - praktyki zawodowe, SK - samokształcenie, EL - E-learning.</small>					
Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 5; Umiejętności: 4.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)			Obciążenie studenta (h)		
1. Godziny kontaktowe:			30		
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):			51		
Sumaryczne obciążenie pracy studenta			81		
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu			4,5		
Uwagi: brak					
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)					
Wykłady: nie dotyczy; Seminaria: nie dotyczy					

CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne):

1. Higiena i epidemiologia Definicje, cele, zadania. Determinanty zdrowia Zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Mierniki zdrowia populacji. (2 godz.)
2. Typy badań epidemiologicznych. Wnioskowanie przyczynowe. (2 godz.)
3. Obliczanie wskaźników epidemiologicznych. Mierniki ryzyka i metody oceny ryzyka i ilorazu szans. Standaryzacja wskaźników. (2 godz.)
4. Epidemiologia chorób zakaźnych. Postępowanie w ognisku epidemii. Profilaktyka chorób zakaźnych. (2 godz.)
5. Zagrożenia zawodowe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, biologiczne); ocena ryzyka. Zagrożenia zdrowotne na wybranych stanowiskach pracy w ochronie zdrowia. Profilaktyka w ochronie zdrowia. (2 godz.)
6. Zakażenia szpitalne. Zasady higieny stanowiska pracy pracowników zawodów medycznych. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy. (2 godz.)
7. Zasady higieny żywienia. Zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii - obliczanie zapotrzebowania energetycznego studentów. Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka i ich wpływ na zdrowie. (2 godz.)
8. Styl życia i dieta – znaczenie w rozwoju i profilaktyce chorób. Samodzielne zdobywanie i stosowanie wiedzy z zakresu dietetyki, promocji zdrowia i profilaktyki chorób na podstawie piśmiennictwa – ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury fachowej. (2 godz.)
9. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu; uzależnienia. Choroby społeczne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka). (2 godz.)
10. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód - interpretacja wyników badań. (2 godz.)
11. Kolokwium. (2 godz.)
12. Czynniki wpływające na zdrowie w pomieszczeniach. Zespół chorego budynku i choroby związane z przebywaniem w budynkach. (2 godz.)
13. Profilaktyka i epidemiologia wybranych chorób niezakaźnych. Czynniki ryzyka tych chorób. (2 godz.)
14. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona osobista pracowników. Choroby zawodowe. (2 godz.)
15. Zajęcia umożliwiające indywidualne odrobienie zaległości spowodowanych absencją studenta. (2 godz.)

Inne

nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. *Epidemiologia w zdrowiu publicznym* pod red. Jerzy Bzdęga, Anita Gębska-Kuczerowska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010
2. *Higiena* – pod red. Jan Kazimierz Karczewski, Wydawnictwo Czelej, 2002

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. *Podstawy epidemiologii* – pod red. R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellstrom, Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera, Łódź, 2002
2. Wybrane artykuły z naukowych czasopism m.in *Medycyna Środowiskowa, Higiena i Epidemiologia*

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość zrealizowanego programu statystyki medycznej oraz biochemii medycznej. Znajomość fizjologii człowieka i biologii medycznej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania, jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.

Dopuszczenie do egzaminu:

- Zaliczenie ćwiczeń kierunkowych (nieklinicznych) – oceniana jest indywidualna aktywność, stosunek do przedmiotu i kadry dydaktycznej oraz kolegów.
- Obecność na wszystkich ćwiczeniach lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją na zajęciach (nie więcej niż 2).
- Ocena pozytywna z kolokwium i kartkówki.
- Przygotowanie i wygłoszenie przynajmniej 1 referatu /prezentacji/ na zadany temat.

Zaliczenie przedmiotu Higiena z Epidemiologia:

- Pozytywny wynik egzaminu pisemnego, testowego składającego się z 60 pytań: ocena pozytywna $\geq 60\%$ poprawnych odpowiedzi.

Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu
Bardzo dobra (5,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych (m.in. kolokwium/kartkówka/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): $\geq 4,75$
Ponad dobra (4,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówka/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): 4,5 – 4,74
Dobra (4,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówka/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): 4,4 - 4,0
Dość dobra (3,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówka/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): 3,5 – 3,9
Dostateczna (3,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówka/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): 3,0 – 3,4

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu (jeśli dotyczy)
Bardzo dobra (5,0) Wynik z testu $\geq 92\%$ poprawnych odpowiedzi	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii. Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych.
Ponad dobra (4,5) Wynik z testu 86% - 91% poprawnych odpowiedzi	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej.
Dobra (4,0) Wynik z testu 79% - 85% poprawnych odpowiedzi	
Dość dobra (3,5) Wynik z testu 71%-78% poprawnych odpowiedzi	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej.
Dostateczna (3,0) Wynik z testu 60% - 70% poprawnych odpowiedzi	

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny WL UMW
Adres jednostki	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Nr telefonu	71 784 1502
E-mail	wl-10@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Nr telefonu	71 784 1501
E-mail	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia	stopień/tytuł naukowy lub zawodowy	dziedzina naukowa	wykonywany zawód	forma prowadzenia zajęć
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n. med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki higienista	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Paweł Gać	prof. dr hab. n. med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki lekarz radiolog	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Aleksandra Jaremkow	dr nauk o zdrowiu	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Iwona Markiewicz-Górka	dr biologii med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki biotechnolog	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)

Data opracowania sylabusu
28.05.2020 r.

Sylabus opracował(a)
Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
kierownik
prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodziekan ds. kształcenia na kierunku lekarskim
dr hab. Irena Kustrzeba - Wójcicka, prof. nadzw.
(1)